

شهر بهشت

بیانات حجت الاسلام و المسلمین حاج علی اکبری

در نشست تبیین آیه سال ۱۴۰۴

«إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا

وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ»

آیه ۳۰، سوره فصلت

مقدمه

به همه عزیزان، برادران و خواهران که از اقصانقاط میهن عزیز اسلامی تشریف فرما شدید، خیرمقدم عرض می‌کنیم. خدای متعال را سپاسگزارم. به اتفاق هم سال جدید را که فضا آکنده از بهار معنویت و بهار طبیعت بوده، به فال نیک می‌گیریم و به همه عزیزانمان، اعضای سرافراز و دوست‌داشتنی انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان در سراسر کشور، دخترخانم‌ها و آقایان به همه آن‌ها تبریک می‌گوییم، ان شاءالله که مبارک باشد.

مطلب اول ما طبق قاعده درباره آیه سال است که به توفیق الهی تقدیم می‌شود. البته یک سوره سال هم داریم و معرفی می‌کنیم. سوره امسال ما به لطف پروردگار متعال «سوره فتح» است که رهبران معرفی کردند. ان شاءالله امسال عزیزان ما در اتحادیه، در انجمن‌ها و در برنامه‌های مختلف به این خواسته‌ی رهبر عزیزمان عمل خواهند کرد و سوره فتح را به امید فتح، به امید پیروزی‌های بزرگ و آشکار ان شاءالله تلاوت می‌کنند.

آیه امسال به توفیق الهی یکی از زیباترین آیات قرآن کریم در نوع خودش است که برای نسل ما جزو آیات خاطره‌انگیز است. این آیه کریمه که اوائل انقلاب خیلی سر زبان‌ها بود، آیه ۳۰ از سوره فصلت است.

«إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا (احسن) تَنْزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ»

عبارت «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا» دو بار در قرآن کریم آمده است؛ یکی در سوره مبارکه فصلت و دیگری هم در سوره مبارکه احقاف.

در سوره احقاف، آیه سیزدهم به همین مضمون است. در سوره فصلت آمده «أَلَّا تَخَافُوا» فرشته‌ها نازل می‌شوند؛ تَنْزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا. در سوره احقاف می‌فرماید: «فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»^۱، «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا؛ کسانی که استقامت در راه ایمان را دارند، خوف و حزن در وجود آن‌ها راه پیدا نمی‌کند.»

در جغرافیای معارف قرآنی در تمام ماجراهای مربوط به انبیا می‌بینید یا امر به استقامت به آن‌ها شده یا گزارش استقامت آن‌ها بیان شده است. اگر ما استقامت را رمز موفقیت، رمز پیروزی، راز خوشبختی، چه در زندگی فردی و چه در زندگی اجتماعی و چه در زندگی امت به حساب بیاوریم، رمز سقوط، افول، زمین خوردن، بیچارگی، بدبختی و نکبت چه در زندگی شخصی و چه زندگی اجتماعی و چه در زندگی امت همین ضعف، سستی، بی‌حالی، کم‌آوردن، خستگی، افسردگی، دل‌سردی، ناله کردن، بی‌تابی و امثال این‌ها است.

استقامت و هدف

اساساً استقامت برای هرکسی که هدفی دارد راز دستیابی به هدف است. این فقط بحث زیست مؤمنانه نیست، حتی کفار هم، آن‌هایی‌شان که استقامت داشتند، بالاخره پیروزی‌های بزرگی نصیبشان شده است. چنان‌که اگر مؤمنینی ضعف داشتند ایمانشان به

۱. سوره احقاف، آیه ۱۳

فریادشان نرسیده، آن‌ها هم شکست خوردند، زمین خوردند؛ بنابراین استقامت برای هرکسی است که هدفی را پیگیری می‌کند.

هدف زندگی ربّانی

بالاترین هدف‌ها دستیابی به زندگی ربّانی است؛ «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ»، زندگی توحیدی، زندگی ایمانی و زیست موحدانه، این‌ها بالاترین هدف است. حالا چه در ساحت فردی باشد چه در ساحت اجتماعی. چه فرد مؤمن، چه جامعه مؤمن.

وقتی گفتند «رَبُّنَا اللَّهُ» تازه اول امتحان می‌شوند. خداوند تبارک و تعالی محیط زیست ما را در این جهان محیط پرفرازونشیبی قرار داده، یعنی مسیر همواری نیست. مسیر، مسیری پرفرازونشیب است؛ «لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ»^۲.

استقامت حقیقتاً یک مسئله کلیدی است. برای عبور از موانع، برای پشت سر گذاشتن این دشواری‌ها و برای نزدیک شدن و دستیابی و رسیدن به هدف‌ها. شما اگر برای رسیدن به هدف‌ها از یک زیست مؤمنانه فردی شروع کنید؛ در جهاد اکبر، جز استقامت اصلاً ما راهی نداریم. کسی که استقامت دارد، خیلی حال خوشی دارد. هرچه این استقامت و پایداری بیشتر باشد به همان نسبت احساس خوش او بیشتر است. برکات استقامت، از اینجا شروع می‌شود و می‌رود تا احساس عزّت، احساس موفقیت. این همان بهشت نقد است و بهشت نقد حاصل استقامت است.

در نقطه مقابل آدم‌های واداده همین‌جا گرفتار این جهنّم و عذاب درونی شدند. این خوف و حزن که نمادش همین دو تا است؛ خوف و حزن وقتی بر شخص مسلط می‌شود، ترس و اندوه وقتی به او مسلط شد از همین‌جا گرفتاری‌هایش شروع شده، حالا بعدش هم که شکست است و به هدف‌هایش نمی‌تواند برسد، می‌شود جهنم مضاعف. بعدش هم که دیگر سروکارش با کرام‌الکاتبین است. از این دنیا که برود در همان ضیق و تنگنا و گرفتاری‌ها هست و دیگر درباره او نمی‌شود توضیح داد.

۲. سورة بلد، آیه ۴

«ثُمَّ اسْتَقَامُوا» حکایت از یک استقامت دارای امتداد است، یعنی مسیر زندگی‌شان با یک پایداری، دوام آوردن، ایستادگی و تاب‌آوری مداوم همراه هست. خب اگر به اینجا رسیدند، قرآن می‌گوید که این‌ها دیگر به مقصد رسیدند. این آیه که عرض کردم یکی از آیات درخشان و شیرین قرآن است. چقدر این فراز آیه شیرین و دلنشین است؛ «تَنْزِيلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ»؛ می‌دانید فرشتگان در فرهنگ قرآنی درواقع کارگزاران حضرت حق تبارک و تعالی و نماد هستند (مخصوصاً وقتی که متوجه مؤمنین می‌شود)، یعنی فرشتگان در نسبت با مؤمنین قرار می‌گیرند، نماد لطف، محبت، کرامت، نصرت و عنایت حضرت حق تبارک و تعالی است. می‌گوید همان‌جا به آن‌ها نازل می‌شوند، یعنی در مقاومت و استقامت، فرشتگان بر انسان مؤمن یا بر آن جامعه ایمانی نازل می‌شود.

انسان مؤمن و جامعه ایمانی در هنگام استقامت ممتد حضور فرشتگان را که حضور لطف خداوند و عنایت الهی است در درون خودشان احساس می‌کنند و فرشتگان خوف و حزن را در مرحله اول از باطن این‌ها و از وجود این‌ها کنار می‌زنند. «تَنْزِيلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ»؛ می‌دانید حاصل استقامت مؤمنانه به عنوان یک سبک زندگی، پیروزی به معنای واقعی کلمه است که در یک کلمه قرآنی خلاصه شده: «إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ»^۳، یعنی یا فتح و پیروزی ظاهری همراهش هست یا علی‌العجاله و به فرض هم که در کوتاه‌مدت نباشد، پیروزی بزرگ‌تری در راه است که آن هم شهادت است. «أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا» یعنی نه بترسید نه اندوه‌گین باشید. این احساسی که مؤمنین در آن لحظات سخت دارند، درواقع این همان تصرف الهی است که توسط فرشتگان انجام می‌شود.

۳. سوره توبه، آیه ۵۲